No. 506. **DE TIJD.** 1848.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze Courant verschijnt te Amsterdam, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 4,50; voor de buitensteden f 5,50; franco door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. franco te adresseren aan het Bureau dezer Courant.

DINGSDAG, 12 DECEMBER.

AGENTEN.
Te 's Hage, Gebr. J. & H. v. Langenhuysen.
Te Rotterdam, L. A. van Belle.

AMSTERDAM, 11 December.

De presidents-verkiezing maakt in Frankrijk en bepaaldelijk in Parijs de driften dermate gaande, dat men in ernst bevreesd begint te worden voor het behoud der openbare rust. Gedurende de laatste vier maanden hebben alle kwade passiën den grond van Frankrijk deerlijk beploegd, en op dit oogenblik staat ieder gewapend met kruid en lood in afwachting der gebeurtenissen.

De generaal Cavaignac heeft in de laatste dagen vele stemmen verloren, en naar luid van bijna al de correspondentiën zijn de kansen van Louis Napoleon zoo verbeterd, dat men bijna zeker is van zijne benoeming. Er blijft den generaal Cavaignac maar eene kans meer, namelijk dat Louis Napoleon niet de door de wet gewilde meerderheid der uitgebragte stemmen zal hebben verkregen, en alzoo een vijftal zal moeten worden opgemaakt uit hen, die de meeste stemmen hebben erlangd. In dat geval zal de nationale vergadering waarschijnlijk niet aarzelen met eene groote meerderheid den generaal Cavaignac te kiezen.

Intusschen werkt de partij der anarchie zoowel in het openbaar, als in het duister met eene stoutheid, die elk denkbeeld te boven gaat. Zij rekent niet alleen op het kwade zaad, dat zij zelve heeft uitgestrooid, maar zij hoopt partij te trekken van de vijandschap en den haat, die de partij van Cavaignac tegen Lodewijk Napoleon, deze tegen genen in het land heeft opgewekt. En waarlijk die partijschap gaat ver. Evenwel het dient tot lof van den generaal Cavaignac, dat hij laatstleden Zaturdag te Parijs eene proclamatie heeft laten aanplakken, waarin hij verklaart bereid te zijn, niet alleen zich te onderwerpen aan de beslissing der meerderheid, maar bovendien met al de kracht, die in hem is de openbare orde te handhaven zoo lang hij het roer zal in handen hebben. Het is eene edele daad van den generaal Cavaignac, die hem geene enkele stem meer zal bezorgen, maar die hem achting en dankbaarheid bij elk vriend van orde moet doen inoogsten. Die verklaring heeft te Parijs eene gunstige uitwerking gehad. De toekomst zal alleen kunnen leeren, wat zij baten zal. Want de socialisten en communisten zijn op eene hoogte van opgewondenheid gebragt, die alle dagen eene nieuwe uitbarsting doet vreezen.

Frankrijk bevindt zich op dit oogenblik op een punt, waar alles op het spel staat. Wordt de generaal Cavaignac benoemd, dan kan Frankrijk misschien nog eenigen tijd de republiek behouden, gelijk zij zich sinds Junij l.l. van binnen en naar buiten heeft vertoond. Valt het presidentschap Louis Bonaparte ten deel, dan weet niemand wat Frankrijk te wachten heeft, want al de partijen, die hem begunstigen, doen zulks slechts, om een bewijs te geven dat zij de republiek niet willen. En in alle geval, hetzij de generaal Cavaignac, hetzij Lodewijk Bonaparte gekozen wordt, de uiterste partijen, de roode republiek, de socialisten, de communisten, en al wat de maatschappij verdorven bevat, staan gewapend, om een laatsten slag te wagen, en de Junij-dagen te hernieuwen.

Het oogenblik is dus gewigtig. Het bevat de toekomst van Frankrijk en Europa. Het is niet noodig, het zonder angstige bezorgdheid te waarderen. Maar hoezeer ook het ergste te vreezen moge zijn; wij hebben toch reden om het beste te hopen, wat er dan ook gebeuren moge; vermits de goddelijke Voorzienigheid in de laatste dagen zoo duidelijk heeft bewezen, dat zij door ons onbekende wegen gaat tot een doel, haar ter eer en der maatschappij tot redding.

Wij bevelen aan de kiezers in het distrikt Leijerdorp de kandidatuur van den heer Mr. G. W. Verwey-Mejan. De keus is daar bepaald tusschen hem en den heer Thorbecke. Ware de heer Thorbecke niet te Leyden gekozen, wij zouden zijne kandidatuur te Leijerdorp blijven vasthouden. Nu achten wij het doelloos. En dewijl de heer Verwey-Mejan parlementaire antecedenten heeft, die hem als liberaal lid der Kamer bijzonder gunstig onderscheiden van zijne voormalige collega's die vijandig gezind waren tegen de katholijken en hunne regten, toen hij met den heer Luzac onbevooroordeeld en manmoedig onze regten welsprekend verdedigde, daarom achten wij ons het ten pligt zijne benoeming ten sterkste aan te bevelen aan allen, die prijs stellen op waar liberalisme.

UITSLAG DER VERKIEZINGEN.

ZUID-HOLLAND.

9e Distrikt (*Rotterdam*). Eerste Kamer, tweede kandidaat bij herstemming de heer *D. Blankenheim* met 129 stemmen; Mr. L. C. Luzac bekwam er 96. Er waren 225 geldige stembilletten.

12e Distrikt (*Ridderkerk*). Tweede Kamer *bij herstemming* de heer *Mr. W. Wijnaendts*. Eerste Kamer, mede *bij herstemming*, eerste kandidaat de heer *O. B. 't Hooft*; tweede kandidaat *Jhr. R. F. baron Groeninx van Zoelen.*

UTRECHT.

3e Distrikt (*IJsselstein*). Tweede Kamer *bij herstemming* de heer *van Doorn* met 618, tegen 363 stemmen, die de heer Dolmans verkreeg. Eerste Kamer mede *bij herstemming* eerste kandidaat de heer *J. A. Grothe* met 577, tweede kandidaat de heer *J. H. Spengler* met 593 stemmen.

GRONINGEN.

3 Distrikt (*Appingadam*). Tweede Kamer *bij herstemming* de heer *J. Zijlker*, in plaats van den heer Wichers, die het lidmaatschap voor Groningen heeft aangenomen.

DRENTHE.

1e Distrikt (*Assen*). Tweede Kamer *bij herstemming* verkozen *Mr J. F. Homan*; Eerste Kamer *Mr. R. H. baron de Vos van Steenwijk* en *Mr. H. Tonckens.*

2e District (*Hoogeveen*) Tweede Kamer *bij herstemming Dr. M. Dassen*, met 376 tegen 373 stemmen, die aan Mr. L. N. graaf van Randwijck ten deel vielen; Eerste kamer, tweede kandidaat *Dr. H. J. Nassau* met 395 tegen 350 stemmen, die de heer Blom verkreeg.

Men meldt uit Almelo, dat in de dd. 7 dezer aldaar gehouden vergadering van kiesgeregtigden tot het herstemmen over een lid der Tweede Kamer, uithoofde van het bedanken van Mr. H. Jacobson, een tweetal kandidaten is voorgedragen, bestaande uit de heeren Mr. J. van Riemsdijk Jr. en Mr. J. H. Warnaars.

PIUS IX.

Eergisteren heeft men te Parijs eene telegrafische depêche van Marseille ontvangen. Zij houdt in dat de H. Vader aan Frankrijk zijnen dank betuigt, voor de hem betoonde gastvrijheid.

De Paus heeft zich niet naar het kasteel Caserte begeven, zooals men had gemeend. Hij is te Gaëta gebleven, en niets doet vermoeden dat hij voornemens is voor als nog die stad te verlaten.

De radicale dagbladen van Rome melden, dat men zich ijverig ten oorlog toerust voor het geval dat de vreemdeling het pauselijk grondgebied zou willen schenden. Het ministerie heeft eene proclamatie uitgevaardigd aan de burgerwacht om haren ijver en vaderlandsliefde aan te vuren. Die proclamatie vloeit over van huichelarij. Men leest daarin o. a. dezen waarlijk zonderlingen volzin: »Sluit u digt aan een, indien gij de vrije instellingen en de heilige godsdienst onzer vaderen...... wilt magtig worden."

Volgens de *Alba* moet den 2 December te Gaëta een Consistorie gehouden worden.

Een brief van Milaan spreekt van aanzienlijke versterkingen, die de maarschalk Radetzky naar Ferrara zou zenden.

Het blijkt, dat hetgeen wij in ons laatste N°. betreffende de op handen zijnde vrijlating van Mgr. Marilley mededeelden, naar aanleiding van een berigt uit de *Rh. Volks-halle*, getrokken is uit de *revue de Geneve* en dus allezins bevestiging vereischt, alvorens geloofd te kunnen worden.

Men leest namelijk in de *Revue*:

»Wij vernemen dat de Bisschop Marilley waarschijnlijk in vrijheid zal worden gesteld in de eerste dagen der volgende week. Het verblijf in de vijf kantons van het diocese zal hem strengelijk worden ontzegd. Wij hebben zelfs aangekondigd, dat hij waarschijnlijk te Gex zijn verblijf zal vestigen, alwaar hij, voorziende wat ten zijnen opzigte is gebeurd, reeds voor zijne inhechtenisneming had gehuurd. Maar wij gelooven, dat hij, in zijn eigen belang beter zou doen met zich nog meer van de Zwitsersche grenzen te verwijderen."

De Eerw. abbé Chassot secretaris des Bisschops heeft bij Z. Hoogw. een tweede bezoek mogen afleggen. Mgr. blijft even kalm en vertrouwend, alleen smart het hem dat hij gevangen wordt gehouden zonder nog eenmaal verhoord te zijn. Z. Hoogw. wordt overigens goed behandeld in zijne gevangenschap.

Wij hebben inzage genomen van het onlangs te Parijs uitgekomen werk, getiteld: *Theologia Mystica ad usum Directorum animarum*, etc.

De schrijver van dit werk, is de geleerde Duitsche Benedictijn *Dominicus Schram*, en de uitgever van hetzelve is een onzer vrienden, de Eerw. kanunnik *Schwertfeger*, pastoor van Rolle in Waadtland. Wij bieden het de heeren geestelijken in Nederland aan, en kunnen het hun met des te meer vertrouwen aanbevelen, daar het voorzien is van eene zeer aanprijzende goedkeuring van *Mgr. Stephanus Marilley*, bisschop van Lausanne en Geneve, die door zijne gehechtheid aan den H. Stoel geplaatst is in den rang der roemrijkste belijders des geloofs, alsmede van eene aanbeveling van Z. Em. Mgr. den Kardinaal *Bonald*, aartsbisschop van Lyon, terwijl de beroemde bisschop van Langres, *Mgr. Parisis*, wiens naam zoo dierbaar is aan de Kerk, in een brief gerigt aan Mgrs. de aartsbisschoppen en bisschoppen van België en Holland — welke brief in handen van den heer Schwertfeger berust — mede de *Theologia Mystica* aanbeveelt als »*een uitmuntenden cursus van een zeer gewigtig deel der Theologie.*

Wij kunnen dus aan de heeren Geestelijken de verzekering geven, dat de Dienaren des Heeren, de Zielenherders en de kweekelingen der seminariën in dit voortreffelijk werk zullen vinden eene duidelijke, beknopte en leerstellige zamenvatting van de beginselen, regelen en onderrigtingen der ascetische en mijstische theologie, d. i. van de kunst van de kennis der harten en van de leiding der zielen op de wegen der christelijke volmaaktheid.

Wij koesteren dan ook het zeker vertrouwen dat de Heeren Geestelijken zich zullen haasten dit werk aan te koopen, zoodra zij zullen weten, dat hetzelve, bezijdens zijne innerlijke nuttigheid, strekt ten voordeele van een *katholijk werk*, t. w. ten behoeve van de kerk van Rolle, voor welke de Eerw. heer *Schwertfeger*, die daarvan de stichter en de pastoor is, op dit oogenblik, de liefdadigheid in ons land inroept.

Een boekdrukker in Belgie heeft een nadruk in het licht gegeven van de eerste uitgave der *Theologia Mystica*. Wij zullen daarvan slechts dit zeggen, dat deze nadruk niet kan wedijveren met de uitgave, die wij aankondigen.

De eerw. heer *Schwertfeger* legt in een berigt aan den lezer de redenen bloot, die hem hebben bewogen den titel van het werk te veranderen en den naam van den schrijver te verzwijgen, toen hij de eerste uitgave in het licht gaf welke thans is uitverkocht. Hij heeft gemeend bij de tweede uitgave denzelfden titel te moeten behouden, die bij de eerste editie is aangenomen. (*Wij verwijzen verder den lezer naar de advertentien.*)

LEYDEN, 9 December. Heden middernacht is er brand ontstaan in eene fabriek aan de overzijde der Mare achter de R. K. Kerk, door het smeulen van wol die men te droogen had gelegd.

De lofwaardige orde en spoed waarmede alles, wat op de brandblussching betrekking heeft, hier ter stede is geregeld en wordt uitgevoerd, mogt thans weder grooter onheil voorkomen, daar men weldra den brand meester was, die zich tot eenige schade binnen het gebouw heeft bepaald. (*L. C.*)

— In de vergadering van den raad dezer stad op heden is tot lid van de prov. Staten herkozen de Hoogl. Mr. H Cock.

ASSENDELFT, 9 December. Heden werd de nieuwe weg van Zaandijk over Assendelft en Beverwijk naar Haarlem plegtig ingewijd. Men telde 31 rijtuigen, hetgeen begunstigd door het fraaije weder, een luisterrijk aanzien gaf. Zoo men verneemt zal de weg Maandag 18 dezer geopend worden, hetgeen voor de bewoners dezer streken tot veel gemak en voordeel zal strekken.

De heer Couwenhoven Jansz. te Zaandijk heeft eene nieuwe diligencedienst ondernomen tusschen Zaandam over Koog, Wormerveer, Assendelft, Beverwijk en Velzen naar Haarlem en terug, aanvang nemende den 18 December e. k.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 9 December. Het gouvernement heeft bij depêche van Gaëta 7 December berigt ontvangen van den Franschen gezant. De heer de Corcelles is door Z. H. zeer minzaam ontvangen. De H. Vader betuigde hem zijnen dank voor de edelmoedige hulp van het Fransche gouvernement, en verklaarde dat hij zich naar Frankrijk zou begeven, zoodra de omstandigheden het hem zouden veroorloven. De heer de Corcelles heeft bevel moeten geven aan de expeditietroepen om de haven van Marseille weder binnen te loopen.

— Sommige dagbladen, die de kandidatuur van den generaal Cavaignac zoeken te benadeelen, melden, dat hij sinds een paar dagen geene hoop meer heeft van verkozen te worden, en dat zoo hij zich nog kandidaat stelt, dit slechts geschiedt omdat het te laat is om er openlijk voor te bedanken (!)

— Het gouvernement heeft heden eene krachtige proclamatie uitgevaardigd, om tegen morgen, den gewigtigen dag der verkiezing, alle burgers tot rust en orde te vermanen, en hen gerust te stellen indien soms de uitslag een anderen kandidaat mogt benoemen dan waarvoor zij hunne stem gegeven hebben.

— Zie hier eene opgave van de stemming der 27 verschillende Parijsche dagbladen, ten opzigte der kandidaten voor het presidentschap:

National, *Siècle*, *Crédit*, *Ere Nouvelle*, *Voix de la Vérité*, *Moniteur du matin*, en *Moniteur du Soir* ondersteunen Cavaignac.

Debats, *Union*, *Opinion publique*, *Patrie*, *Villes et Campagnes*, *Ami de la Religion*, en *Univers* verklaren zich in het geheel niet.

Bien Public en *Courrier Français* houden vol voor Lamartine.

Reforme, *Revolution* en *Democratie pacifique* zijn voor Ledru Rollin.

Peuple voor Raspail.

Republique weifelt tusschen deze twee kandidaten der roode democratie.

Constitutionnel, *Presse*, *Assemblée nationale*, *Gazette de France*, *Liberté*, en *Evénement*, zijn voor Bonaparte.

— Het kan nog vele dagen duren eer de uitslag der verkiezingen volkomen bekend is, maar den 14 of 15 zal reeds veel bekend zijn. De Generaal Cavaignac heeft intusschen verklaard dat hij aan den nieuwen president, wie hij ook zijn moge, de magt ongeschonden zal overdragen, die hij gedurende zes maanden uitoefent. Deze verklaring heeft een goeden indruk gemaakt en velen gerust gesteld.

Intusschen nemen de zamenscholingen dagelijks toe en worden zeer onrustbarend, en men vreest te regt, dat zoo niet krachtdadige maatregelen genomen worden, welligt een ernstige opstand zou kunnen uitbarsten.

Ook in de clubs gaat het onstuimig toe. In de club Batignolle zeide een der sprekers: »Vrienden, twee dingen »moeten dit oogenblik vooral in onze gdachten worden »geprent. Vooreerst moeten de rijken zich gereed maken »om de millioenen terug te geven, die zij aan het volk »ontstolen hebben, en ten andere, hetzij Napoleon of »Cavaignac het presidentschap erlangt, wij moeten onze »dolken slijpen, want wij konden ze noodig hebben om »ons van een tyran te bevrijden" (*Daverend gejuich*).

In de club Montesquieu was eene vergadering van 4000 hevige democraten. Uit die 4000 monden klonk het: *Naar de galg met Cavaignac! De dood aan Cavaignac.* Een Duitsche radikaal van Weenen gekomen, heeft eene vergadering van alle patriotten van Frankrijk, Italië en Duitschland aangekondigd, om de burgers, de tyrannen en de bevoorregten te verpletteren.

ENGELAND.

LONDEN, 8 December »De amerikaansche bladen melden, dat de heer Bunge, nederlandsch consul te Buenos-Ayres, en de sardinische zaakgelastigde, op het punt staan hun paspoort te ontvangen.

— Ll. Zondag morgen kwam de stoomboot tusschen Sligo en Liverpool varende, te Londonderry aan, hebbende een aantal dooden aan boord. Onmiddelijk daarop begaven zich de autoriteiten daarheen en vonden op de boot 73 lijken opeengestapeld. De reden daarvan bleek de volgende te zijn. Toen de boot vrijdag avond Liverpool verliet, had zij, behalve veel vee, ook 150 passagiers aan boord, van welke het grootste aantal naar Amerika zoude vertrekken. Des avonds werden de passagiers zoo woelig en onstuimig, dat de kapitein beval, dat zij zich naar beneden moesten begeven. Daar, waren zij in eene betrekkelijk kleine ruimte, zonder de noodige versche lucht, opeengepakt, en zouden misschien allen gestikt zijn, indien het niet een der passagiers gelukt ware, het dek te bereiken en de bemanning te waarschuwen; men opende onmiddelijk de luiken, maar het was te laat; reeds 73 personen hadden het leven verloren.

Andere dagbladen melden dat die 73 personen ten gevolge eener hevige vechtpartij zouden zijn gedood. Dit is evenwel zeer onwaarschijnlijk vermits men moet veronderstellen, dat de passasiers geene wapens bij zich hadden.

De kapitein, de eerste en tweede stuurman van gemelde stoomboot, zijn door de jury aan manslag schuldig verklaard.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 9 December. De openbaarmaking van de nieuwe Grondwet heeft, ofschoon men zulks heeft kunnen gelooven, te Berlijn niet de minste reactie tegen het gouvernement verwekt. Integendeel, men heeft dezelve algemeen met vreugde ontvangen, omdat men eindelijk hoopt den tijd van het voorloopige te zien ophouden, die zulk een heilloozen invloed heeft gehad op de belangen van eene menigte burgers. Ofschoon de wel denkende lieden van alle partijen het betreuren, dat men tot dien uitersten maatregel heeft moeten overgaan, vergeven zij echter gaarne den koning de wijze waarop hij gehandeld heeft, als het eenige middel, om het land te redden uit den moeijelijken toestand, waarin het zich bevond. Indien in andere gedeelten van het rijk dezelfde gevoelens de overhand hebben, dan kan Pruissen verzekerd zijn van die kalmte te zien terugkeeren, die het zoo zeer behoeft, om de wonden te heelen, waaraan het lijdt door negen maanden woeling en onophoudelijke onlusten.

De radicalen beschouwen den toestand met een geheel ander oog. De wending die de gebeurtenissen nemen, onthutst hen zeer. Zoo lang zij in troebel water hebben kunnen visschen, hebben zij zich vol moed betoond. Thans nu hun invloed zigtbaar afneemt, doen zij een beroep op de toekomst.

De *Schlesische Zeitung* zegt in een hoofdartikel over de geoctroijeerde constitutie o. a.: »Welke verandering in zoo korten tijd! Weinige dagen geleden waren wij voor het vaderland bedroefd, beschaamd en hopeloos, heden zijn wij verheugd, trotsch en vol vertrouwen op de toekomst. Zullen wij nog vragen of het bestaanbaar is met de eer van Pruissen dat het langs dezen weg gelukkig wordt, terwijl het immers voor een ieder duidelijk is dat elke andere weg slechts tot onuitsprekelijk onheil, welligt zelfs tot Pruissen's en Duitschland's ondergang moest leiden? Laat anderen heden hunne spitsvondigheid daarop scherpen of hunne gal uitspuwen; voor ons blijft slechts dit ééne heerschend gevoel: Pruissen kan thans in zijne vrijheid gelukkig worden, terwijl tot dusverre de anarchie het in 't verderf dreigde te storten."

— Te Berlijn is men van gevoelen dat de staat van beleg dier stad den 15den zal opgeheven worden. Ten minste moet generaal von Wrangel zich in dien geest hebben uitgelaten — Men rekent het *deficit* voor het loopende jaar op 20,000,000 Thaler. Bij rescript van 17 Jan. 1820 had de Koning vastgesteld dat het bedrag der staatsuitgaven nimmer de som van 50,863,150 th zou mogen te boven gaan, doch daarentegen door alle mogelijke bezuinigingen verminderd zou moeten worden.

— De stad Rendsburg is in staat van beleg verklaard.

— Men schrijft uit Wiesbaden 7 December. De wet op de *inkomsten belasting*, welke onlangs door de Stenden bijna geheel volgens het ontwerp der regering was aangenomen, en waarnaar vele belastingpligtigen vurig verlangden, is thans weder door de regering ingetrokken of althans voorloopig geschorst.

— Men schrijft uit Basel: De eedgenootschappelijke krijgsraad, die als militaire commissie de nog overgeblevene zaken behandelde, heeft 4 Dec. zijn laatste zitting gehouden."

— Zaturdag 2 December heeft de groote raad, den raad van state zijnen dank betuigd voor deszelfs gedrag in de jongste Friburger gebeurtenissen. Het eenigst katholijk lid deed een voorstel, strekkende dat de groote raad een einde zou maken aan den exceptionelen toestand, waarin de Waadtlandsche Katholijke Kerk zich gebragt ziet ten gevolge der gevangenneming van haren bisschop. Het voorstel werd met groote meerderheid afgewezen, doch gaf den bekenden radikalen spreker Bachelard aanleiding tot een uitval, waarin hij den bisschop beschuldigde oproer te hebben gepredikt, ofschoon niet van den kansel; »*anders had men welligt een lantaarn voor hem kunnen vinden* (zinspeling op den moord van Latour). Een gedeelte der vergadering verhief zich tegen die moordtaal, doch Bachelard weigerde haar in te trekken, en voegde er zelfs bij, dat men in zoodanig geval *wel* zou hebben gedaan"

Wanneer zekere lieden in Zwitserland den treurigen roem dragen, dat zij in hunne bladen den sluipmoord verontschuldigd en door het doen verdwijnen der sporen begunstigd hebben, dan komt toch aan Bachelard de eer toe denzelven het eerst in een Zwitserschen grooten raad verkondigd te hebben — dit is ook vooruitgang, maar — tot barbaarschheid. Inmiddels schijnt de groote raad deze taal geduld te hebben. (*Bas. Zeitung*).

FRANKFORT, 8 Dec. »Het programma van het Oostenrijksche ministerie, hetwelk in de geheele monarchie met algemeenen bijval ontvangen werd, is ongetwijfeld het gewigtigste feit, waarover thans te spreken valt. In dit programma wordt de stelling voorop geplaatst, dat vóór alles de Oostenrijksche monarchie zich als één gezamenlijke Staat moet constitueren, en derhalve aan den Duitschen Bondsstaat niet kan deel nemen; maar daarentegen zich voorbehoudt, om, als Duitschland zich van zijnen kant insgelijks zal geconstitueerd hebben, betrekkingen van staats- en volkenregt er mede aan te knoopen. — Hierop valt slechts één antwoord te geven, namelijk, dat de Duitsche rijksvergadering Oostenrijk ontsla van de deelneming aan de nieuwe inrigting van het Duitsche rijk, maar zich van zijne zijde insgelijks voorbehoude met Oostenrijk ter gelegener tijd in die gewenschte betrekkingen te treden.

»De verklaring van Oostenrijk is klaar en bondig. Bijzondere omstandigheden en afzonderlijke belangen, zoowel als overwegingen eener hoogere staatkunde, mogen een zoodanig besluit regtvaardigen. Onder deze omstandigheden eischt echter de billijkheid, ja het wordt eene zaak van eer, dat, nadat de Duitsche rijksvergadering de verklaring van Oostenrijk open en duidelijk, gelijk het de belangen van Duitschland vorderden, beantwoord heeft, de Oostenrijksche afgevaardigden zich terstond uit de rijksvergadering verwijderen, om de Duitsche Staten zich even zelfstandig te laten constitueren, als dit in Kremsier voor de Oostenrijksche landen verlangd wordt. Hoe kunnen Oostenrijksche afgevaardigden medewerken tot het constitueren eener mogendheid, met welke die monarchie eerst later, nadat men en wederzijds afzonderlijk zal geconstitueerd hebben, in een naauwer verbond treden wil? Het allerminst echter zouden de in het rijksministerie zitting hebbende Oostenrijksche afgevaardigden zich van die aftreding kunnen uitsluiten. Hun aanblijven in het ministerie zou de regtmatige verdenking moeten doen ontstaan, dat zij op kosten van het werk der Duitsche staatsregeling de afzonderlijke belangen van Oostenrijk zouden willen dienen. Het Oostenrijksche programma spreekt nergens eene vijandelijke gezindheid tegen Duitschland uit; integendeel — Duitschlands en Oostenrijks enge, innige verbinding is voor beide rijken eene levenskwestie. Zij moet en zal weldra door een verbond worden verzekerd. — Thans echter Oostenrijk te willen bewegen om van zijn nieuw gevormd programma terug te komen, zou zekerlijk eene vergeefsche moeite zijn, en alle stappen, welke van de zijde der Duitsche rijksvergadering zouden kunnen gedaan worden, om een zoodanig doel te bereiken, zouden bij hunne vooruit te berekenen vruchteloosheid slechts daartoe dienen, om het aanzien der rijksvergadering, dat zij thans meer dan ooit behoeft, in Duitschland te verzwakken. Vóór alles hoede zich de rijksvergadering aan raadgevingen gehoor te geven, welke daarheen strekken, dat Duitschland andermaal aan de zoogenaamde hoogere Europesche staatkunde tot speelbal diene."

HERDERLIJKE BRIEF *der te Würzburg vergaderde Staatsbisschoppen en bisschoppen aan het Duitsche volk.*

(Vervolg van N° 504.)

»Of zouden wij ons onderling hebben moeten verstaan, over 't geen de bewegingen dezer dagen voor ons zijn? Welk aandeel de tegenwoordige strijd van ons vordert? Op welke wijze wij verlangen wat de tijd zijne verlevendiging, zijnen vooruitgang noemt?

»Geliefden in den Heere! Gij weet hoe het bovenal de Kerk is die den waren vooruitgang huldigt, een vooruitgang die uit de slavernij der waanwijsheid en der zonde tot de vrijheid van kinderen Gods voert. Geenszins miskennen wij ook het edele en groote, waarom het in het worstelen en strijden van den tegenwoordigen tijd te doen is, evenmin als het streven naar eenen toestand van burgerlijke en nationale vrijheid, waarachtiger en regtvaardiger dan zij in de jongst verloopen tijden geweest is. Doch elke vooruitgang moet wettig zijn, anders wordt hij achteruitgang, achteruitgang, die, gelijk een menig teeken des tijds reeds aanduidde, met den vreesselijken afgrond der anarchie bedreigt. Daarom hebben uwe vergaderde bisschoppen zich bijzonder verbonden, om met het aanzien der godsdienst, het aanzien der door God gestelde magten te schragen. Daarom hebben zij zich op nieuw verbonden, trouw te blijven aan hunne regtmatige vorsten en overheden, wier wettige magt het sterkste onderpand en het hechtste bolwerk eener echte, even zeer van tyrannij en anarchie verwijderde vrijheid is. Daarom hebben zij de vermaning van den Apostel tot hunnen derden grondregel genomen: *Weest onderworpen aan alle menschelijk gezag om de*

liefde Gods, *hetzij aan den koning, die de hoogste is, hetzij aan de stedehouders, als de zoodanigen die aangesteld zijn tot kastijding der boosdoeners en tot beloning der braven. Want alzoo is de wil Gods, dat gij door regt te handelen de onwetendheid van dwaze lieden tot zwijgen brengt, als dezulken, die vrij zijn, maar niet als dezulken, die tot dekmantel der boosheid, de vrijheid misbruiken.* (1 Petr. II: 13, 14, 15, 16.)

»Met deze bepalingen en verbintenissen, zeer geliefden! hebben wij vervolgens den gang onzer bemoeijingen op het innerlijk leven der Kerk zelve gerigt en onder elkander beraadslaagd, hoe wij dat leven, waar het verkoeld is, verwarmen, waar het uitgeput is, versterken, waar het — helaas, maar al te dikwijls in onze dagen — in de ruime zee van een ijdel en zinnelijk bestaan is verloren geraakt, weder te regt brengen, en de blikken en harten der menschen op het eenige noodige zouden rigten kunnen. Wij hebben daarbij, gedachtig aan de woorden van onzen goddelijken Meester: *Het zout is eene goede zaak, doch als het zout zijne kracht verliest, waarmede zal men dan zouten?* (Luc. XIV: 34) in alle ootmoedigheid ook op ons zelven en op onze medearbeiders in den wijnberg des Heeren onzen blik gerigt en met elkander overwogen en vastgesteld hoe wij door het bevorderen van godvruchtige oefeningen, door het aanwinnen van ware wetenschap, door herstel der kerkelijke tucht, door hernieuwing der door de H. Concilien voorgeschrevene provinciale en diocesale synoden een echt kerkelijken geest zouden kunnen aankweeken, verbreiden en bevestigen; opdat wij in allen deele in staat zouden zijn u als dienaars van Christus en als voorbeelden op den regten weg des heils voor te lichten, en krachten zouden opdoen voor de vermoeijenissen en inspanningen onzer heilige bediening en wel toegerust de strijden en opofferingen der toekomst te gemoet zouden kunnen treden.

»Van dit innerlijke leven hebben onze beschouwende blikken zich voorts gewend op de uitwendige gevaren, welke de Kerk bedreigen van den kant van hen, *die*, gelijk de H. Petrus schrijft, *als valsche profeten onder het volk opstaan, dwalingen invoeren, den Heere, die hen vrijgekocht heeft, verloochenen, en een haastig verderf aanbrengen* (II Petr. I 1, 2, 3) *die*, gelijk de Apostel zegt, *velen tot hun verderf* navolgen en daardoor den weg der waarheid lasteren. Want gij weet het met hoeveel euvelmoed de vijanden van den Gekruiste zich verheffen in een tijd, die gunstiger is voor de menschelijke dwaling dan voor de goddelijke waarheid. Daarom is het een niet te verwaarloozen pligt van de wachters op de tinnen Jerusalems, dat zij, gelijk in de Schrift staat, met de eene hand de muren der heilige stad weder opbouwen, terwijl zij met de andere den vijand afweren (II. Esdr. V. 17.) en bij den aandrang van zoovele vernielende magten, zorg dragen dat de dwalenden gewaarschuwd, de geloovigen gesterkt, en altijd en overal de waardigheid en de regten der Kerk verzekerd blijven.

»Eindelijk, zeer Geliefden! en hoe zouden wij het kunnen of mogen over het hoofd zien, hebben wij ook de plaats in aanmerking moeten nemen, welke bij de verandering van alle burgerlijke verhoudingen, de Kerk tegen over den zich op nieuw vormenden Staat zal innemen; en wij hebben het geen oogenblik in twijfel getrokken dat de Kerk eene losscheuring van het natuurlijk verband tusschen haar en den Staat niet wenschen kan en mag; ja dat zulk eene losscheuring, ook wanneer zij van de andere zijde gewenscht werd, niet duurzaam en volledig zou kunnen zijn. De Kerk, die zorgvuldige moeder van al hare kinderen, trouwe en ontrouwe, sluit niemand uit van hare zegeningen, die zich niet zelven inwendig of uitwendig van haar losscheurt. Zij wil het allerminst aan het vaderland onttrekken, wat het nog aan christelijke bestanddeelen tot zijn behoud en — is 't Gods wil — tot zijne wedergeboorte in eenheid, magt en grootheid bezit, en zij zal altijd bereid zijn om den ganschen zegen van hare geneeskracht daar te ontwikkelen, waar zij zich in hare werkzaamheid niet gehinderd of gestoord ziet. Zij zal echter ook van de regten en vrijheden, die de grondslagen der nieuwe staatkundige orde moeten worden, het haar toekomende deel eischen en nimmer dulden dat haar dit kleingeestig en partijziek worde opgestreden. Zij zal wederom optreden in die *zelfstandigheid*, welke haar toekomt, en die haar, voorwaar niet tot bevordering van het algemeen welzijn, zoo lang bemoeijelijkt werd. Zij zal bovenal haar volle regt op opvoeding en onderwijs verdedigen en nimmer toegeven, dat haar, de stichtster der volksschool, het kind van het moederhart worde afgerukt.

»Dit, zeer geliefden! en wat daar het naauwst aan verbonden is, heeft, even als het lang het voorwerp onzer zorgen was, thans ook het onderwerp onzer beraadslagingen en besluiten uitgemaakt. En hadt gij kunnen zien in welken schoonen geest van broederlijke liefde, reinen ijver en godvruchtig vertrouwen deze verhandelingen gevoerd zijn, en hoe die katholijke eenheid, die het erfdeel van onze heilige Kerk is, ook de ziel van deze vergadering uwer bisschoppen en herders was, dan zoudt gij met ons in blijde dankbaarheid de knieën buigen en hem prijzen, *die met de zijnen is alle de dagen tot het einde toe.* (Matth. XVIII: 20.)

»Maar daarom durven wij ook hopen, dat God zijnen zegen zal doen nederdalen op de beden en vermaningen, die wij aan het slot van ons herderlijk woord uit een hart vol vaderlijke liefde voor u allen en vol trouwe zorgvuldigheid voor uw tijdelijk en eeuwig welzijn tot u rigten.

»Zeer geliefden! de tijd is gewigtig en veel beduidend en niemand weet, wat de naaste toekomst ons brengen zal, eene vreedzame vorming der gistende elementen tot orde en vrede? of nieuwe en zwaardere stormen en onweders? of misschien zelfs een tijdperk dat ons terugplaatst in den toestand der eerste christelijke Kerk, toen de jeugdige bruid van den Zaligmaker der wereld van alle zijden benaauwd en beangstigd, en slechts aan haar zelve en aan de in haar wonende goddelijke kracht overgelaten, de dagen van hare hevigste vervolgingen, maar ook die van hare luisterrijkste zegepralen vreesde? — Dit echter weten wij, dat ook de tegenwoordige strijden der Kerk tot zegen zullen gedijen, en hoe heeter de vuurproef is van het lijden waardoor de Heer haar heenvoert, zooveel nader en zekerder is ook de zegepraal. Immers Christus leven is ook het leven van zijne Kerk, zijn kruis is haar deel op aarde, zijn zege het onderpand van haar eeuwige zege. Daarom vermanen en bidden wij U: *Volharding in het geloof!* want de weg des geloofs is de weg des levens, waarop wij de wereld overwinnen.

Omdat, bemind katholijk volk, in uw diepste kern het geloof uwer vaderen zoo vast wortelt en zoo onverdelgbaar is, daarom heeft de geest des ongeloofs zijn arbeid om ons dierbaar vaderland onchristelijk te maken, niet ten einde toe kunnen volbrengen. Doch hij is magtig geworden, die geest, en hij heeft zijne zwarte vleugelen wijd uitgespreid. Hij is ingedrongen in uwe vergaderingen en houdt zich op in tallooze vereenigingen. Hij spreekt uit duizende geschriften en wordt gepredikt op de markten en op 's Heeren wegen. Hij vervult de lucht welke gij inademt, en wil de heilige vlam des geloofs in u verstikken; weest daarom op uwe hoede dat niemand u beroove van het dierbaarst kleinood van uw leven!

»Doch daar de Kerk de bewaarplaats en de aankweekster van het geloof is, zoo houdt u vast aan haar, welke Christus u als *de zuil en de grondveste* der waarheid (1 Tim. III. 15) heeft aangewezen, en vast aan hem, die als haar zigtbaar hoofd, den band der eenheid van geloof behouden en bewaard heeft tot op dezen dag. Erkent, hoe ook de wereld u daarom moge berispen of versmaden, in dat innig verband met alle katholijke geloovigen der aarde, uw hoogste geluk, en laat u vooral niet op den dwaalweg brengen door de uitvindingen van hen die trouwe verkleefdheid aan de Kerk en aan haar gemeenschappelijk opperhoofd als *onduitsch* uitkrijten en in hunne waanwijsheid het ligchaam van Christus willen verscheuren, in hetwelk de menschen van alle landstreken en tijden tot broederlijke gemeenschap geroepen zijn.

»Opdat echter, *zij die kwaad van u denken en u als boosdoeners lasteren, uwe goede werken zien en God prijzen op den dag der bezoeking* (1 Petr. II: 12) zoo betoont u *sterk in de liefde, die de vervulling is van de wet* (Luk. VI: 27). *Houdt, zooveel in u is, vrede met een ieder* (Rom. XII: 18) ook met hen die u lasteren; zegent, die u vloeken; doet wel aan die u vervolgen. Doch gedraagt u bovenal als deelnemers en broeders der armen, zieken en lijdenden, en ziet juist, in een tijd van rampspoed als de tegenwoordige, hier een ruim veld voor uwe christelijke werkzaamheid geopend, waarop gij niet te veel kunt arbeiden. Van ouds was de Kerk de moeder der armen; treedt gij nu, daar zij zelve arm is geworden aan tijdelijke goederen, als trouwe kinderen in hare plaats! Gij hoort in dezen tijd veel spreken van gelijkheid, broederschap, algemeene menschenliefde. O zeer geliefsden! laat het spreken over aan anderen, en oefent gij de werken. *Bemint*, gelijk de H. Joannes vermaant, *niet met woorden en met de tong, maar in de daad en in waarheid!* (I. Joh. III: 18) en toont in eene wereld, welke onder de heerschappij van het egoismus en der zinnelijkheid het regt begrip der christelijke liefde schijnt verloren te hebben, dat aan die liefde, die uit het geloof geboren wordt, geen offer te zwaar, geene zelfopoffering te groot is, *ter liefde van Hem, die ons eerder heeft lief gehad, en die voor ons den dood heeft ondergaan.* (Gal. II: 10)

»Verheft ten slotte uwe oogen en uwe harten naar omhoog, waar de Heer woont en wordt niet moede van door bidden en smeeken te streven naar de hulp van boven; want het gebed scheurt de wolken der droefenissen en bevestigt den vrede, zegt de H. Gregorius van Nijssa. Nimmer heeft Israël gedurende zijne pelgrimsreize naar het land van belofte te vergeefs verzucht tot den God zijner vaderen, en nooit heeft de Kerk in haar strijden en lijden op den weg naar het hemelsch Jerusalem te vergeefs gebeden tot haren Heer en Meester. Een biddend volk is onverwinlijk in God, want niet alleen Christus en zijne engelen vereenigen zich hulpvaardig met de biddenden, zegt Origenes, ook Gods Heiligen nemen er een werkzaam deel aan, om aan het gebed ijne uitwerking te verzekeren. Omdat de geest der godvruchtigheid en des gebeds uit zoovele harten en huizen en gemeenten verdwenen is, daarom is er zooveel misleiding en zoo weinig waarheid, zooveel verlatenheid en zoo weinig kracht, zooveel hartzeer en zoo weinig troost onder u; want dit moet gij weten en erkennen: Uit u-zelven kunt gij u niet helpen; geene menschelijke kunst of wetenschap, geene nieuwe wetten of constitutien zullen het heil aanbrengen; het komt alleen van den Heere, en slechts aan hen, die er in ootmoed om vragen, zal Hij het geven door zijne Kerk. Gelijk zij eenmaal op het einde van een groot tijdvak in de wereldgeschiedenis Europa heeft gered uit de gruwelen van barbarismus en bijgeloof, zoo zal zij nu op het einde van een nieuw tijdvak in de wereldgeschiedenis het middel zijn, waardoor de eeuwige barmhartigheid Europa redt uit de gruwelen der spitsvondigheid en van een ten hoogsten top gedreven ongeloof.

Daarom herhalen wij het, zeer geliefden! luistert naar onze smeekingen en vermaningen, want het is God zelf die door ons tot u spreekt, en niet alleen door ons, maar nog ernstiger en indrukwekkender door de gebeurtenissen en teekenen van dezen tijd. Lang heeft Hij tot de volken gesproken en zij hebben Hem niet gehoord; Hij heeft door zegeningen zonder tal hunne harten willen veroveren, en zij hebben het niet erkend; Hij heeft door zware beproevingen, door krijg en oorlogskreten, door ziekten en honger de verharde gemoederen tot zich willen opheffen, en zij hebben het niet geacht. Toen heeft Hij de stormen des oproers en des opstands losgelaten, en zij zijn heengevlogen over de vorsten en over de volken, en zij hebben de paleizen op de hoogten doen daveren en de hutten in de dalen geschokt, en vele oude dammen doorgebroken en oude wegen verwoest, zoodat ook die zich veilig achtteden onthutst werden, de sluimerenden opgewekt, de hoogmoedigen ter neergebogen werden, en — het is een waar en waarachtig woord — de Heer onze God zal zijne straffende hand niet terug trekken van dit geslacht, tot dat het Hem op nieuw erkent, zich in ootmoed om het versmade Kruis vergadert, en in de Kerk, welke Christus met zijn heilig bloed gekocht heeft, wederom de moeder eert, welke alleen de menschen op den weg des heils voert. Daarom *verheft uwe hoofden en erkent, en dat wel in deze uwe dagen, wat u tot vrede strekt!* (Luc. XIX: 42.)

»Wij eindigen met het gezegde van den Apostel: *Bouwt vast op uw allerheiligst geloof, bidt in den heiligen geest, blijft in de liefde Gods en verwacht de barmhartigheid onzes Heeren Jesus Christus ten eeuwigen leven.* Amen." (Jud. XX: 21.)

»Gegeven te Wurzburg op den feestdag van den H. Martinus van het jaar onzes Heeren 1848."

(Volgen de onderteekeningen van 25 aartsbisschoppen en bisschoppen.)

ITALIE.

De dagbladen te Rome liggen nog onder den druk van het despotisme der vrijheidkraaijers. De *Giornale romano* heeft hare uitgave geschorst. De *Constituzionale romano* verklaart alle redenering achterwege te moeten laten en zich alleen te moeten bepalen tot de eenvoudige opsomming der gebeurtenissen.

Prins Borgheze, de hertog Salvati, zijn broeder en vele andere vorstelijke en adelijke personen hebben Rome verlaten en voegen zich te Gaëta bij den Paus.

Als hoofden van de reactionnaire partij te Bologna worden genoemd de prolegaat van Bologna, de senator, de generaal Zucchi, de afgevaardigden, die hun ontslag hebben ingediend en hunne staatkundige vrienden. Men is begonnen met het zenden van geld naar Rome te doen ophouden.

De *Speranza* meent te mogen verzekeren, dat Mamiani het bestuur heeft aanvaard onder deze voorwaarde: *De Paus zal tydelyk een gedeelte van zyn Souverein gezag afstaan aan het ministerie en aan de Kamers.* Welk eene onbeschaamdheid!

De *Tempo* van Napels hoopt nog steeds dat de Paus te Napels zijn intrek zal nemen en verheugt zich over de dienstvaardigheid des Konings om Pius IX van al het noodige te voorzien. De zamenkomst moet inderdaad treffend zijn geweest. Z. H. ontving den Koning in zijne armen.

De H. Vader heeft zijn apostolischen zegen gegeven aan de Koninklijke familie, aan het garnizoen, aan de vloot en aan de geheele bevolking van Gaëta.

De koninklijke familie was nog niet te Napels teruggekeerd; Z. M. had voor zijn vertrek de teekening gelaten aan den prins van Salerno.

De *Expres* van Londen verhaalt, dat Z. H. Rome heeft verlaten, vergezeld van de gezanten van Beijeren, Frankrijk en Nederland; de Paus was verkleed. Te Gaëta gekomen, zond Z. H. den heer v. Spaur gezant van Beijeren naar Napels om den koning van zijne komst te verwittigen; terstond werd den Paus eene eerewacht verschaft, bestaande uit het 1e battaillon grenadiers en het 9e linietroepen. Geheel het corps diplomatiek van Rome met uitzondering van den gezant van Sardinië, bevindt zich te Napels.

Te Turijn heeft den 5 dezer eene verandering van ministerie plaats gehad. De tijding daarvan is aangeko-

men bij den Sardinischen gezant te Parijs. Men verneemt dat Gioberti in het nieuwe bestuur zal optreden,

Men leest in een bijzonder schrijven uit Rome aan een geacht Belgisch dagblad het volgende:

»Het besluit van Pius IX genomen, om de hoofdstad te verlaten, is een maatregel van hooge wijsheid, die door de gebeurtenissen der voorafgaande dagen onvermijdelijk was gemaakt. Nadat de troepen en de burgerwacht met koelbloedigheid hadden aangezien, dat er geweerschoten tegen het paleis werden gelost, dat de poorten werden in brand gestoken, en dat het kanon tegen eene andere poort werd gerigt; nadat de H. Vader door geweld zoo ver was gebragt, dat hem een ministerie werd opgedrongen; dat hij niet wilde aannemen; dat hij werd beroofd van zijne lijfwacht, en dat hij zijn paleis en zijn persoon moest zien prijs gegeven aan hen, die hem zoo onwaardig beleedigd hadden, toen bestond er geen waardigheid noch veiligheid meer in den toestand des H. Vaders. Hij was bovendien beroofd van de vrije uitoefening van zijn gezag. Hij was aan zich zelven, aan den Staat en aan de Kerk verschuldigd, het eenige middel te bezigen, dat hij nog ter zijner beschikking had, namelijk zijne vrijheid te hernemen.

»Het was het doel zijner verdrukkers, in den staat van verlatenheid waarin hij zich bevond, hem zijne toestemming te ontwringen in de buitensporige maatregelen, die zij hebben ontworpen, of, ingeval van voortdurende weigering die maatregelen evenwel te doen doorgaan als door den Paus goedgesteurd, en ze alzoo bij het volk ingang te doen vinden. Pius IX heeft door zijn vertrek die plannen verijdeld; en men kan zeggen dat hij, ofschoon van iedereen verlaten, en gedwongen zijne hoofdstad te ontvlugten, echter zijne vijanden heeft overwonnen. Toen ook de onverwachte tijding van zijn vertrek de leiders der democratische partij ter ooren kwam, waren zij allen verschrikt en verbaasd en tot zelfs op dit oogenblik weten zij niet welke houding zij zullen aannemen.

»Overigens heeft deze gebeurtenis bij iedereen te Rome den diepsten indruk gemaakt. De hoofden der burgerwacht zagen elkander aan in de hoogste verbazing. Zij schenen niet te kunnen begrijpen hoe een weerloos priester aan de waakzaamheid hunner tien duizend welgewapende manschappen had kunnen ontsnappen. De geestelijken wenschen elkander geluk dat zij den geheiligden persoon des Pausen bevrijd zien van de gevaren, die hem bedreigden. Alle weldenkenden voeden de vaste hoop, dat een gewigtig besluit des H. Vaders binnen kort een einde zal maken aan de hevige krisis, die sedert een jaar aan zoovele wettige belangen nadeel toebrengt. Men gelooft algemeen dat vreemde troepen naar Rome zullen gezonden worden om aan Pius IX de vrije uitoefening van zijn gezag als souverein vorst en als Paus te verzekeren.”

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

Van 4 tot 9 Dec. 1848 zijn ingeschreven.

Voltrokken Huwel. 21.	Levenloos aangegeven Zonen . . . 10.
Geboren . . . . 149.	dito dito Dochters . . . 4.
Overledenen . . . 122.	Elders overl. en alhier ingeschreven . . 8.

Totaal	Gehuwde Paren . . . . 1700.	Sedert primo Januarij 1848.
	Geborenen . . . . 6696.	
	Alhier overledenen . . . . 7605.	
	Elders overl. en alhier ingeschreven 38[illegible].	

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 11 December.

Koffij: De zoo onverwachte verkoop tot veilingsprijzen van de bij de N. M. uit de vorige veilingen overgeblevene opgehouden Koffij te zamen 74,600 balen, schijnt aan de tot dusverre flaauwe markt eene andere rigting te zullen geven. Onder 18½ c. zal nu wel geen ordin. Cheribon meer te koop worden aangeboden. Brazil 14½ a 15½ c.

Tabak, slechts 46 vaten per Henry Helton werden uit de eerste hand verkocht. In veiling komen den 13 dezer 140 kan. bladen Varinas, 11 pak. Brazil, 11 pak Portorico, 130 kistj. Cavendish, 9 v. Snuif en 20,000 st. Sigaren.

Ruwe en Geraffineerde Suiker zonder omzet, prijzen zoo als laatst opgegeven; twee kleine ladingen werden van Suriname aangebragt.

Rijst flaauw; ca. 950 bal. ordin. blanke Java zijn a 7¼ R. cond verkocht en 45 v. Carolina a *f* 13. Specerijen zonder handel; Musc. Rozijn *f* 20½ a 21, Smirna *f* 13½ a 14, Malaga *f* 13 a *f* ½; nieuwe Krenten *f* 13½, jarige *f* 12, 139/1, 45/2 boot en 164 vaatj. nieuwe Patras Krenten zijn tot geheim gehouden prijs verkocht; Vijgen onveranderd in prijs; Potasch flaauw, New-Yorker *f* 20½; Banca-Tin *f* 45 a 46.

Smeer en Talk tot onze laatste noteeringen aangeboden. Tegen 15 dezer komen in veiling 221 v. Amerik. Reuzel.

Zuidzeetraan: Sedert de afdoening van 4300 v. te Rotterdam a *f* 26, kan men hier bij kleinigheden tot *f* 27 te regt komen.

GRAANMARKT.

Tarwe in een doen met weinig handel: 127 ℔ b. Poolsche *f* 326; 130 ℔ n. Gelders. *f* 220; 122 ℔ n. Gron. *f* 163; 123 ℔ n. Noord-Holl. Smet *f* 178; 129 ℔ n. Gelders. *f* 220, kontant.

Rogge tot ruim vorige prijzen wel afgegaan: 127 ℔ Pom. *f* 150; 117 ℔ Petersb. *f* 130; 117 ℔ Arch. *f* 128; 116 ℔ Petersb. *f* 123; cont. 124 Inlands. *f* 140; 124, 125 ℔ dito *f* 143, 145; 122, 123 ℔ Gelders. *f* 141, 144

Gerst en *Haver* zonder handel.

Boekweit als voren: 121 ℔ Amersf. *f* 157.

Koolzaad. Zeeuwsch 53 £vl. Op 9 vaten Olie dadelijk 30½; in April ek. 62⅝ £vl. *Lijnzaad* een doen; Rigasch 111 ℔ *f* 215; Archangelsch 108/9 ℔ *f* 225; Odessasch 112 ℔ *f* 250. *Raapolie* op 6/w. *f* 37⅞; Vliegend *f* 36¾, ½; primo Mei ek. *f* 36½, ¾; Sept. *f* 35½. *Lijnolie* per 6 w. *f* 27; Vliegend *f* 26, 5¾. *Hennepolie* per 6/w. 35. *Raapkoeken* 8, 56, 60. *Lijnkoeken* 8, 10.

LEIDEN, 9 December. Boter van *f* 27 tot 30, pr. vierde; Oude Tarwe van *f* 8,50 tot 9,00, pr. Mudde; Nieuwe Tarwe *f* 7,00 tot 8,00, pr. idem; Oude Rogge *f* 5,00 tot 5,20, pr. idem; Nieuwe Rogge *f* 4,80 tot 5,00, pr. idem; Gerst *f* 3,80 tot *f* 4,20, pr. idem; Haver *f* 3,00 tot 3,50, pr. idem; Paardenboonen *f* 4,20 tot 4,40, pr. idem; Duivenboonen *f* 5,00 tot *f* 5,50, pr. idem.

LEEUWARDEN, 8 Dec. Boter *f* 57, Kaas *f* 15 a 20.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		9 DEC. 4½ u.	gebl.	11 DEC. 4 u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.			46 13/16	46 13/16 a	47 1/16	47 1/16
Dito Dito	3			55 13/16	56	55⅞
Dito Dito op rese.	3					
Dito Dito	4		72	71⅞	72⅛	72⅛
O. I. Leening	4		70⅞	70½	70¾	70½
Amortis. Syndic.	3½		72	72	72⅛	72⅛
Handel-Maatschappij	4½			137½		
Haarlemmermeer	5					
Aand. Rijn-Spoorweg	4½			76½		
Aand. Holl. S. M.						
BELGIE,	4½					
Dito	2½		37⅝	37⅝		
Dito bij Rotschild	2½		37 7/16	37⅝	37⅓	37⅜
SPANJE, L. bij Ard. van 55 £	5		9 7/16	9 7/16	9½	9½
Dito Dito van 510 £	5		9 5/16	9 5/16		
Dito bij Dito onb. st.	5			9		
Dito	3		25¾			
Dito Binnenl. à 5 m.	3		18 1/16	18¼	18 5/16	18¼
Coupons Ardoins			6	6	6 1/16	
Passive						
Deferred						
Fransche Uitgest						
PORTUGAL, te Londen	3		23½	23½		
Dito Dito	4		24½	24 9/16	24⅝	24⅝
Dito Binnenl. à 4 Conto	5					
RUSL. Ob. H. 1798 en 1816	5		99⅛	98½	98¾	98¼
Dito Dito 1828 en 1829	5			98½		
Ct. b. d. 1831 en 1833	5					
Dito bij Hope	4		78⅝	78½		
Dito bij Stieglitz en C°.	4		78½	78½		
Cert. te Hamburg	5		94			
Inschrijving in Assignat.	6		58¼			
Cert. van Dito	6					
POLEN, Certific.	4					
Dito Aand. met Loten fl. 300						
Dito Dito . . . fl. 500						
AMERIKA, Phil. Bank	6 pCt					
Dito	5					
Dito Bank-Actiën			3¼			

Oost., Met. 5 pc. 67½, 68, 68; 2½ pc. 35¼, [illegible]; Oblig. bij Goll en C°. 5 pc. 65; Mexico 5 pc. 19⅝, ⅞, 11/16; Braz. 5 pc. 76½; Peru 6 pc. 24½, ¾, ½; Grenada 1 pc. 12⅝, ½; Renads 1 1/16, 2, 1 1/16.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56¼; Zigt Parijs 56⅞; 2/m. Londen 11,97½; Zigt Londen 12,02½; 2/m. Hamburg 34 1/16; Zigt Hamburg 34 15/16; 3/m Lissabon 41⅝; 3/m. Porto 41⅝; 2/m. Petersburg 1,81.

BUITENLANDSCHE EFFECTEN.

PARIJS, 9 Dec. Fr. 3 pc. 42,50; 4 pc. 52,50; 5 pc. 69,15; 5 pc. N. 69,—; Schatk. —,—; Bank-Act. 1470,—; Belg. 1840, 5 pc. 72; 1842, 5 pc. 79; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Nap. 5 pc. —,—; Spanje 3 pc. Binnenl. —; 3 pc. Buitenl. —; 5 pc. Act. Rente —; Piem. leen. 845,—; Passive —; Rom. leen. —.

MADRID, 2 Dec. Act. Sch. 3 pc. 19⅝; id. 5 pc. 9¼; Uitgest. Sch. 3⅝; Coupons 5⅝; Pass. Buit. Sch. —, [illegible]

LONDEN, 9 Dec. Cons. op tijd 87½ a 87⅝; Braz. 73 a 75; 1829/30 72 a 74. Equador 2¼ a 2½; Ven. 14 a 15; Ditg. 4 a 4½; Gren. 12⅞ a 12⅞; Ditg. 2 a 2½; Denem. 3 pc. 66 a 68; Holl. 2½ pc. 47⅞ a 48; id. 4 pc. 72½ a 72¾; Mexico 22½ a 22¼; Peru 37 a 39; Port. 4 pc. 24½ a 25; 3 pc. 23 a 24; exd. 5 pc. — a —; Rusl. 1822, 5 pc. 101½ a 102; Spanje 5 pc. 11⅞ a 12⅞; id. 3 pc. 24½ a 25; id. Passive 3 a 3⅛.

WEENEN, 6 Dec. Met. 5 pc. 79⅝; id. 4 pc. —; 2½ pc. 41; Bank-Act. 1110—1115; Lot. fl. 250, 82½; id. fl. 500, 126½.

BERLIJN, 9 Dec. Schuldbr. 3½ pc. 79¼; Loten 93¼; Rusl. bij Stiegl. 4 pc. 85; Pools. 4 pc. 69⅞; Loten fl. 200, 91¼; id. fl. 300, 96½; id. fl. 500, 70½.

HAMBURG, 8 Dec. Rusl. Engels. leening 98½, Cert. bij Stiegl. 4 pc. 86; Spanje, Ard. 5 pc. 8¾; id. Binnenl. 3 pc. 17½.

FRANCFORT, 9 Dec. Met. 5 pc. 72½; 2½ pc. 37⅝; Bank-Actien 1202; Darmst. Lot. fl. 50, 60⅜; id. fl. 25, 21; Badensche Lot. fl. 50, 45¼; id. fl. 35, 26¼, Nassaus. fl. 25, 20¼. Holl. 2½ pc 47¼; W. S. 4 pc. 73; Sijndic. 3½ pc. 73.

MENGELWERK.

Betreffende de bisschoppelijke rondreize van Mgr. Vrancken op het eiland Java, lezen wij in het *Journal Historique et Littéraire* het volgende:

Z. Hoogw., omstreeks het einde van Julij zijne reis aanvaard hebbende, vergezeld van den Eerw. heer Sanders, missionaris te Batavia, heeft de residentien Pekalongan, Samarang, Salatiga, Solo, Djocdjocarta, Benkoelen, Benjoemaas, Tjilatjap, Kadde en Sourabaya bezocht. De voornaamste steden en forten, alwaar hij een bezoek heeft afgelegd, zijn de volgende: Samarang, Salatiga, Sourakarta, Djocdjocarta, Kedongkebo, Pourworedjo, Kebouwen, Gombong, Banjoemaas, Tjilatjap, Nousakabana, Magelang, Ambrawa en Sourabaya.

Ofschoon deze herderlijke rondreize twee maanden heeft geduurd, is dit echter niets meer dan het derde gedeelte van het eiland Java, dat het geluk gehad heeft voor den eersten keer (*) door een bisschop bezocht te worden en uit zijne handen de troostmiddelen der godsdienst te ontvangen.

Z. Hoogw. heeft echter ook de grootste vertroostingen genoten gedurende zijn langen en moeijelijke togt. Niet alleen hebben de katholijken, maar ook de protestanten en wat meer is, de Javaansche vorsten, o. a. de keizer van Solo en de Sultan van Djodjocarta, hebben hem al dien eerbied betoond, die aan zijn rang en bisschoppelijke waardigheid verschuldigd is. Overal werd Mgr. met geestdrift ontvangen; men betwistte elkander de eer van hem de herbergzaamheid te bewijzen. Onder de Protestanten zelfs hebben opperofficieren en dames zich beijverd, het altaar op te rigten en de zaal te versieren, die bestemd was om de heilige geheimen te vieren. Ook zijn alle inwoners, zonder onderscheid van godsdienst gekomen om het woord Gods aan te hooren en de godsdienstoefening bij te wonen.

»Talrijk waren de vruchten, waarmede het den goeden God wel heeft willen behagen het werk dezer eerste apostolische reis te bekroonen. Groot vooral was het getal van hen, die de H. H. Sacramenten des doopsels en des Vormsels ontvangen hebben. Er waren geloovigen, die sedert tien jaren geen katholijk priester meer gezien hadden. Slechts met groote moeite heeft Mgr. overal zijne kudde kunnen verlaten, die, bij gemis van priesters om hun het Brood des Levens te breken, op nieuw voor langen tijd van alle godsdienstige hulp verstoken zullen blijven.

»Nadat Mgr. de bisschop van Colophon van de vermoeijenissen van dezen eersten togt zal zijn uitgerust, stelt hij zich voor eene niet minder belangrijke reis te doen naar het eiland Sumatra, die uitgestrekte landstreek waar de godsdienst nog weinig hare weldaden heeft kunnen verspreiden, en alwaar slechts één katholijke missionaris werkzaam is, namelijk de Eerw. heer Lijnen, die zich te Padang op de westkust van het eiland bevindt.

(*) Mgr. Grooff heeft uithoofde van zijn kortston[illegible] verblijf op Java, geen apostolischen togt kunnen ondernemen.

ADVERTENTIEN.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.